Ontwerp van decreet tot regeling van het aangepast vervoer

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° aangepast vervoer: het vervoer van deur tot deur, op aanvraag van een persoon met een mobiliteitsbeperking;
2° data- en reserveringsplatform: het data- en reserveringsplatform, vermeld in artikel 20;
3° decreet van 26 april 2019: het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid;
4° departement: het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, vermeld in artikel 28, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;
5° MIS-criteria: de criteria, vermeld in artikel 16;
6° persoon met een mobiliteitsbeperking: een natuurlijke persoon die voldoet aan de MIS-criteria;
7° vervoerder: een persoon die belast is met het vervoer van personen met een mobiliteitsbeperking.

Hoofdstuk 2. Doelstelling en toepassingsgebied

Art. 3. Het vervoer van personen met een mobiliteitsbeperking wordt georganiseerd en gecompenseerd onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen welke categorieën van vervoer worden gecompenseerd.

Art. 4. Dit decreet is niet van toepassing op:

1° het ziekenvervoer, met name:
   a) het vervoer dat georganiseerd wordt door de ziekenfondsen;
   b) het vervoer dat terugbetaald wordt door het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, vermeld in artikel 6 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;
   c) het vervoer dat valt onder het toepassingsgebied, vermeld in artikel 1 en artikel 3bis van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening;
   d) het vervoer dat valt onder het toepassingsgebied, vermeld in artikel 2, 2° van het decreet van 18 mei 2018 betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer;
   e) het vervoer van een patiënt. De patiënt is de natuurlijke persoon aan wie tijdens het vervoer gezondheidszorg als vermeld in artikel 2, 2°, van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, wordt verstrekt, al dan niet op eigen verzoek;

2° het leerlingenvervoer, vermeld in artikel 2 van de wet van 15 juli 1983 houdende oprichting van een nationale dienst voor leerlingenvervoer, dat collectief is;

3° het collectieve werknemersvervoer, namelijk het georganiseerde vervoer van verschillende werknemers van dezelfde werkgever of onderneming of van een of meer werkgevers of ondernemingen, die gelijktijdig en samen worden vervoerd naar de werkplek, met het doel het woon-werkverkeer te optimaliseren.

De Vlaamse Regering kan de term ziekenvervoer, vermeld in het eerste lid, 1°, nader preciseren.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het aangepast vervoer

Afdeling 1. Vereisten van het aangepast vervoer

Onderafdeling 1. Bedieningsgebieden

Art. 5. Het aangepast vervoer wordt georganiseerd binnen geografisch afgebakende bedieningsgebieden.

De bedieningsgebieden, vermeld in het eerste lid, worden afgestemd op de vervoerregio's, vermeld in artikel 6, §1, van het decreet van 26 april 2019, of op gedeelten daarvan.

De Vlaamse Regering bepaalt de geografische afbakening van de bedieningsgebieden, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de regels bepalen met betrekking tot de ritten die zich uitstrekken over meerdere bedieningsgebieden..

Onderafdeling 2. De vervoerder

Art. 6. Het permanent beschikbaar stellen van aangepast vervoer van kwalitatief hoogstaande aard tegen kostprijs vormt voor de vervoerder een openbaredienstverplichting.

Art. 7. §1. De vervoerder gaat na of de aanvrager het openbaar personenvervoer, vermeld in artikel 2, 18°, van het decreet van 26 april 2019, kan gebruiken en informeert over de vervoersalternatieven.

§2. De vervoerder ontvangt de algemene vragen naar informatie en de ritaanvragen.

De vervoerder gaat via het data- en reserveringsplatform na of de aanvrager in aanmerking komt voor gecompenseerd aangepast vervoer overeenkomstig de MIS-criteria.

Art. 8. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan de vervoerder moet voldoen, de procedure voor de aanstelling van de vervoerder en de stopzetting daarvan. Die voorwaarden kunnen betrekking hebben op al de volgende aspecten:

1° de modaliteiten van de dienstverlening;
2° de aansluiting tussen de verschillende vervoersmodi;
3° de bereikbaarheid van de vervoerder en de verzekering van de continuïteit van de dienstverlening;
4° de taalvereisten en de opleiding van de bestuurders en het personeel van de vervoerder die instaan voor het aangepast vervoer;
5° de solvabiliteit van de vervoerder;
6° de zedelijkheid van de vervoerder en de bestuurders;
7° de administratie die de vervoerder voert voor een doelmatige controle op de naleving van dit decreet;
8° de wijze waarop klachten over het verrichten van de dienstverlening worden behandeld.

Art. 9. De compensatie, vermeld in artikel 12, wordt alleen uitbetaald na een onderzoek of de vervoerder bij de uitvoering van het aangepast vervoer de voorwaarden, vermeld in artikel 8, heeft nageleefd.

Art. 10. §1. De vervoerders bezorgen het departement de nodige gegevens over elke rit voor het aangepast vervoer.

§2. De vervoerder kan tijdens de rit een bewijs voorleggen dat die rit alleen in het kader van aangepast vervoer wordt uitgevoerd.

De Vlaamse Regering bepaalt de vereisten voor het bewijs, vermeld in het eerste lid. De vereisten betreffen de algemene aanstelling van de vervoerder en de verplaatsingen die tot het aangepast vervoer behoren.

Onderafdeling 3. De voertuigen

Art. 11. De Vlaamse Regering kan voor de voertuigen die worden gebruikt voor aangepast vervoer, criteria bepalen voor al de volgende elementen:

1° de veiligheid;
2° de toegankelijkheid;
3° de uitrusting van het voertuig;
4° het comfort;
5° de herkenningskenmerken.

Onderafdeling 4. Compensatie

Art. 12. Binnen de het Vlaams Parlement goedgekeurde budgetten, en onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, wordt de openbaredienstverplichting, vermeld in artikel 6, gecompenseerd.

De Vlaamse Regering bepaalt het maximale bedrag van de compensatie, vermeld in het eerste lid, op basis van de volgende parameters:
1° de compensatie is niet hoger dan nodig is om de kosten van de uitvoering van de openbaredienstverplichting, vermeld in artikel 6, volledig of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten en ook met een redelijke winst;
2° de maximale compensatie wordt vastgesteld op basis van de kosten die een gemiddelde, goed beheerde onderneming die voldoende met vervoermiddelen is uitgerust, zou hebben gemaakt.

De Vlaamse Regering vermijdt bij de bepaling van het bedrag van de compensatie, vermeld in het tweede lid, dat de compensatie een economisch voordeel bevat waardoor de gecompenseerde ondernemingen ten opzichte van concurrerende ondernemingen kunnen worden bevoordeeld.

Art. 13. De compensatie, vermeld in artikel 12, kan bestaan uit een variabel en een vast gedeelte, namelijk:
1° een variabel gedeelte voor de gereden kilometers van de verplaatsing die de persoon met een mobiliteitsbeperking heeft gevraagd;
2° een vast gedeelte voor de vaste kosten.

De Vlaamse Regering kan de invulling van het variabele en het vaste gedeelte, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

Art. 14. Als de gecompenseerde vervoerder naast de openbaredienstverplichting, vermeld in artikel 6, andere activiteiten dan het aangepast vervoer verricht, worden in de interne boekhouding de kosten en inkomsten die met het aangepast vervoer verband houden, en die van de andere diensten, en ook de parameters voor de toekenning van die kosten en inkomsten gescheiden opgenomen.

De Vlaamse Regering kan de verdere voorwaarden bepalen voor de aanvraag en de uitbetaling van de compensatie, vermeld in artikel 12.

Art. 15. De gecompenseerde vervoerder gebruikt de compensatie, vermeld in artikel 12, voor het beheer van de dienst voor aangepast vervoer.

De Vlaamse Regering vordert de compensatie volledig of gedeeltelijk terug als blijkt dat de vervoerder overgecompenseerd is voor de openbaredienstverplichting die de vervoerder heeft verricht.

De gecompenseerde vervoerder houdt gedurende tien jaar alle gegevens bij die noodzakelijk zijn om vast te stellen dat er geen overcompensatie is.

Afdeling 2. Personen met een mobiliteitsbeperking

Art. 16. In dit artikel wordt verstaan onder:

1° Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming: het agentschap dat is opgericht bij artikel 9 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;

2° Directie-Generaal voor Personen met een Handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid: de aangeduide dienst binnen de FOD Sociale Zekerheid belast met de toekenning van tegemoetkomingen aan personen overeenkomstig artikel 2, § 1, 8°, van het koninklijk besluit van 23 mei 2001 houdende oprichting van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid;

3° Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap: het agentschap dat is opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Een persoon met een mobiliteitsbeperking die aan minstens een van de volgende MIS-criteria voldoet, komt in aanmerking voor gecompenseerd aangepast vervoer:

1° de persoon met een mobiliteitsbeperking is erkend als persoon met een handicap door de Directie-Generaal voor Personen met een Handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid en voldoet aan een bepaalde score op zelfredzaamheid, waardoor een belangrijke mobiliteitsbeperking wordt aangetoond;

2° de persoon met een mobiliteitsbeperking is erkend als een persoon met een handicap door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en die persoon voldoet minstens aan een van de volgende voorwaarden:

   a) de persoon krijgt een hulpmiddel toegekend voor ernstige beperkingen op het vlak van mobiliteit;

   b) de persoon heeft een ernstig gebrek aan zelfredzaamheid bij het nemen van het openbaar vervoer. Het gebrek wordt afgeleid uit de relevante beoordelingsschalen bij de aanvraag van zorg en ondersteuning vanuit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

3° de persoon met een mobiliteitsbeperking ontvangt een tegemoetkoming voor de huur of heeft een tegemoetkoming ontvangen voor de aankoop van bepaalde mobiliteitshulpmiddelen, conform de bepalingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en de uitvoeringsbesluiten ervan;

4° de persoon met een mobiliteitsbeperking behaalt een bepaalde score op de BelRAI-screener als vermeld in artikel 1, 5°/0/1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;

5° de persoon met een mobiliteitsbeperking behaalt een bepaalde score op de relevante beoordelingsschalen bij de inschaling voor zorgtoeslag voor

een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte die het agentschap Opgroeien regie, opgericht bij het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, heeft gedaan, waardoor een mobiliteitsbeperking wordt aangetoond.

De Vlaamse Regering bepaalt de invulling van de MIS-criteria, vermeld in het tweede lid, nader.

Het rijksregisternummer of desgevallend het bis-nummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid worden meegedeeld als unieke identificator aan de volgende instanties, die het gebruiken voor unieke identificatie van de persoon met een mobiliteitsbeperking:

1° het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming;
2° het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
3° het agentschap Opgroeien, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Opgroeien;
4° de Directie-Generaal voor Personen met een Handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

Art. 17. De Vlaamse Regering bepaalt:

1° de registratie- en aanvraagprocedure van ritten;
2° de gebruikersvoorwaarden en de voorwaarden voor een kosteloze annulering van de rit.

De Vlaamse Regering kan de maximale afstand van de ritten bepalen en ook de beperking van het aantal ritten per persoon met een mobiliteitsbeperking en per tijdseenheid.

Afdeling 3. Tarifering

Art. 18. §1. Er is een uniforme tariefstructuur voor het aangepast vervoer over alle bedieningsgebieden, vermeld in artikel 5.

De Vlaamse Regering coördineert het tariefbeleid voor het aangepast vervoer en beslist over de tarieven.

§2. De Vlaamse Regering beslist over het instapgeld en de kilometerprijs voor de ritten die de gecompenseerde vervoerder aan de persoon met een mobiliteitsbeperking kan aanrekenen.

De persoon met een mobiliteitsbeperking betaalt alleen de afstand van diens vertrekpunt tot de bestemming, berekend volgens het data- en reserveringsplatform.

De Vlaamse Regering bepaalt nader de berekeningswijze van de optimale route voor het aangepast vervoer.

Hoofdstuk 4. Data- en reserveringsplatform

Art. 19. Het aangepast vervoer is alleen toegankelijk via het data- en reserveringsplatform, dat ter beschikking wordt gesteld door het departement.

De vervoerder en de aanvrager van aangepast vervoer gebruiken het data- en reserveringsplatform.

Art. 20. Het centrale data- en reserveringsplatform vervult de volgende functies:
1° het centraliseert de gegevens over reservaties, annuleringen en de uitvoering van de ritten voor aangepast vervoer, en het wijst de ritten toe aan een bedieningsgebied;
2° het toetst de aanvraag aan de MIS-criteria;
3° het deelt aan de vervoerder of de aanvrager mee of de aanvrager wel of niet voldoet aan de MIS-criteria;
4° het bepaalt automatisch de compensatie voor de vervoerder op basis van de gegevens die de grondslag vormen voor de compensatie en die voor het data- en reserveringsplatform beschikbaar zijn;
5° het bepaalt automatisch het tarief voor de persoon met een mobiliteitsbeperking op basis van de gegevens waarover het beschikt;
6° het maakt het mogelijk om periodiek statistieken aan het departement aan te leveren met het oog op beleidsevaluatie van het aangepast vervoer;
7° het bezorgt het departement de nodige gegevens voor controle van de dienstverlening en handhaving van de geldende regelgeving per individuele vervoerder.

De Vlaamse Regering kan de functionaliteiten van het data- en reserveringsplatform nader bepalen.

Art. 21. Het data- en reserveringsplatform wordt twee jaar na de inwerkingtreding van dit decreet geëvalueerd.

Hoofdstuk 5. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 22. §1. Het departement kan via het data- en reserveringsplatform gegevens verwerken van personen met een mobiliteitsbeperking en hun vertegenwoordigers met het oog op:
1° een efficiënte organisatie van het aangepast vervoer;
2° statistische doeleinden voor het aangepast vervoer en het globale mobiliteitsbeleid, om de evolutie van personenmobiliteit, vervoersstromen en modale verdeling in kaart te brengen;
3° de uitbetaling van de compensatie aan de vervoerder;
4° het vermijden van overcompensatie van de vervoerder;
5° de controle op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen;
6° de behandeling van klachten.

Als de gegevens voor het doeleinde, vermeld in het eerste lid, 2°, persoonsgegevens bevatten, worden die zo veel mogelijk geanonimiseerd of gepseudonimiseerd.

§2. De vervoerders kunnen persoonsgegevens verwerken van personen met een mobiliteitsbeperking en hun mandaathouders met het oog op een efficiënte organisatie en uitvoering van het aangepast vervoer.

Art. 23. Het departement en de vervoerders verwerken de volgende persoonsgegevens van personen met een mobiliteitsbeperking:

1° de identificatiegegevens en de contactgegevens, met inbegrip van al de volgende gegevens:
   a) het rijksregisternummer en het bis-nummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
   b) de ascendenten in de eerste graad van de persoon met een mobiliteitsbeperking met hun rijksregisternummer en het bis-nummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
   c) de bewindvoerders van de persoon met een mobiliteitsbeperking met hun rijksregisternummer en het bis-nummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
   d) de voogden van niet-ontvoogde minderjarigen met hun rijksregisternummer en het bis-nummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

2° de volgende rit- en locatiegegevens:
   a) het ophaaladres en het adres van de bestemming;
   b) het tijdstip van vertrek en aankomst van de ritten;
   c) het feit of de gereserveerde rit effectief is gereden;
   d) het aantal vervoerde personen per rit;

3° de persoonsgegevens die verband houden met de fysieke of mentale gezondheid van een natuurlijke persoon, waaronder gegevens die betrekking hebben op personen met een beperkte mobiliteit;

4° gegevens met betrekking tot de arbeidsplaats.

Het departement verwerkt de volgende persoonsgegevens van de vervoerders:

1° het ondernemingsnummer;

2° de voertuiggegevens of de kentekenplaat van alle voertuigen die ingezet worden voor het aangepast vervoer;

3° de gegevens met betrekking tot de beroepsbekwaamheid, solvabiliteit en zedelijkheid van de vervoerders en de bestuurders;

4° het rekeningnummer.

Het departement en de vervoerders verwerken de contact- en identificatiegegevens, met inbegrip van het rijksregisternummer van de vertegenwoordigers van de personen met een mobiliteitsbeperking.

De gegevens, vermeld in het eerste tot en met het derde lid, worden alleen gebruikt voor de doeleinden, vermeld in artikel 22, en worden niet gebruikt voor doeleinden die daarmee onverenigbaar zijn.

Art. 24. In dit artikel wordt verstaan onder algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende

het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

Het departement treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in artikel 22, §1, van dit decreet.

De vervoerders treden op als verwerker als vermeld in artikel 4, 8), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de volgende doeleinden:
1° de uitvoering van het aangepast vervoer;
2° een efficiënte organisatie van het aangepast vervoer.

Het departement verwerkt de persoonsgegevens, vermeld in artikel 23, in het kader van het algemeen belang.

De vervoerders verwerken persoonsgegevens om te voldoen aan een wettelijke verplichting als vermeld in artikel 6, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 25. §1. De persoonsgegevens die verzameld en verwerkt worden voor de doeleinden, vermeld in artikel 22, worden bewaard gedurende de volgende termijn:
1° vijf jaar na het laatste gebruik van de dienstverlening voor aangepast vervoer, voor de doeleinden, vermeld in artikel 22, §1, eerste lid, 1° tot en met 3°, 5° en 6°, en §2;
2° tien jaar voor het doeleinde, vermeld in artikel 22, §1, eerste lid, 4°.

Nadat de bewaartermijnen, vermeld in het eerste lid, zijn afgelopen, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 23, vernietigd of geanonimiseerd.

§2. De volgende technische en organisatorische maatregelen worden toegepast bij de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 23:
1° bij het opvragen van gegevens uit het data- en reserveringsplatform worden de persoonsgegevens gepseudonimiseerd, tenzij het bereiken van de doeleinden, vermeld in artikel 22, hierdoor in het gedrang komt;
2° de personeelsleden van het departement en de vervoerders hebben alleen toegang tot de persoonsgegevens in het data- en reserveringsplatform als dat noodzakelijk is voor de taken die zij uitvoeren;
3° het departement duidt een of meerdere personen aan die instaan voor het beheer van het data- en reserveringsplatform;
4° de personen met toegang tot of die instaan voor het beheer van de gecentraliseerde databank, vermeld in punt 2° en 3°, nemen het vertrouwelijke karakter van de betrokken persoonsgegevens in acht door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het individueel bezoldigd personenvervoer

Art. 26. Artikel 5 van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het individueel bezoldigd personenvervoer wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 5. Dit decreet is niet van toepassing op:
1° de diensten voor het niet-dringend liggend ziekenvervoer, vermeld in artikel 2, 2° van het decreet van 18 mei 2018 betreffende het niet-dringend liggend ziekenvervoer;
2° het aangepast vervoer, vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van [DATUM] tot regeling van het aangepast vervoer.".

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 27. Het decreet van 21 december 2012 tot compensatie van de openbaredienstverplichting tot het vervoer van personen met een handicap of een ernstig beperkte mobiliteit, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt opgeheven.

Art. 28. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2028.

Brussel, 12 juni 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER